

Asia: VN/2588/2024

Lausuntopyyntö: Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Yleistä

Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

-

Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?

Hankintayksiköiden hankintaosaamisen kehittämisen näkökulma jää vaikutusten arvioinnissa vähälle huomiolle. Hankintatietovarannon avulla voidaan oleellisesti parantaa hankintayksiköiden valmiuksia markkina-analyysien tekemiseen muodostamalla laaja-alainen näkymä muiden hankintayksiköiden tekemistä vastaavista hankinnoista, niissä käytetyistä menettelyistä ja vaatimuksista, kilpailutuksiin osallistuneista tarjoajista ja sopimushinnoista. Näiden tietojen ajantasainen saatavuus parantaa hankintayksiköiden kykyä oikein mitoitettuihin vaatimuksiin suhteessa markkinoiden kykyihin vastata tarjouspyyntöihin ja siten parhaan hinta-laatu-suhteen saavuttamista kilpailutuksissa.

Hankintatietovarannon soveltamisala ja säädösympäristö

Onko hankintatietovarannon perustamisen ja ylläpidon edellyttämät sääntelytarpeet tunnistettu kattavasti?

-

Onko sellaisia hankintayksiköjä tai hankintoja, jotka erityisesti tulisi rajata tulevan hankintatietovarantoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle tai toisaalta sisällyttää siihen?

-

Sisältävätkö hankintayksiköiden ostolaskutiedot henkilötietoja siinä määrin, että niiden käsittely saattaisi aiheuttaa EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetun korkean riskin? Jos kyllä, yksilöi, millaisia henkilötietoja tai erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja hankintadata voi sisältää.

-

Mille organisaatioille tulisi säätää oikeus saada omien tehtäviensä kannalta välttämättömät tiedot hankintatietovarannosta salassapitosäännösten estämättä?

-

Hankintatietovarannon tietosisällöt

Puuttuuko hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listauksesta joitakin olennaisia tietosisältöjä?

Sopimuskauden pituus ja optiokausien mahdollinen sisältyminen hankintaan ovat tärkeitä tietoja, jotka tulisi ehdottomasti sisältyä tietovarannon tietosisältöihin. Ne ovat tärkeitä tietoja erityisesti palveluhankintojen analysoinnissa. Niiden saatavuus vaikuttaa olennaisella tavalla myös muiden tietosisältöjen käyttöarvoon. Esimerkiksi sopimuksen rahallinen arvo on tietosisältönä vähäarvoinen, mikäli ei ole täsmällistä tietoa saatavissa, minkä pituiselle ajanjaksolle arvo jaksoittuu ja onko sopimuksen arvon määrittelyyn sisällytetty myös optiokauden arvo. Esimerkiksi yksikköhintojen kehityksen analysointi on mahdotonta ilman näiden tietojen luotettavaa yhdistelymahdollisuutta.

Puuttuuko toimenpiteistä jokin tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantava toimenpide?

Hankintatietovarannon tietosisältöjen määrittelyssä sovellettavien tietomallien ja rajapintojen määrittelyssä tulisi aina soveltaa eurooppalaisia avoimia standardeja, mikäli niitä on saatavilla. Tämä mahdollistaa kansainvälisten tietojen siirtämisen, yhdistämisen ja vertailun. Se mahdollistaa samalla myös skaalautuvat ja dynaamiset ratkaisut hankintatietojärjestelmiä ja niihin lisäarvopalveluita tarjoavien toimittajayritysten markkinoilla. Arviomuistiossa esitettyjä tietosisältöjä koskevista konkreettisista ehdotuksista tämä lähtökohta toteutuu jo melko hyvin (mm. eForms-tietomallit, FinVoice-standardi), mutta se olisi syytä kirjata lähtökohdaksi myös hankintatietovarannon suunnittelun periaatteisiin.

Seurataanko hankintayksikkösi hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana sopimusjärjestelmän avulla tai muutoin? Onko sopimustietojen keräämiselle esitettävä alustava siirtymäaika riittävä?

-

Näettekö estettä kerätä rakenteisena datana tarjousten vertailuperusteita ja vertailuhintoja/laatupisteitä koskevia tietoja?

-

Valovirta Ville

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy - Emme tässä lausunnossa ota kantaa tietovarannon vaatimukseen julkisen hankintayksikön näkökulmasta (jollainen VTT myös on), vaan ensisijaisesti hankintadataa hyödyntävänä tutkimusorganisaationa.